

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Tomasz Szymański
Sędziowie:	SSA Beata Barylak-Pietrkowska (spr.) SSA Lucyna Juszczyk
Protokolant:	sekr. sądowy Konrad Kraszewski

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Krzysztofa Knapika

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2014 roku w sprawie

S. G. i D. G.

oskarżonych z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i inne

apelacji obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 27 lutego 2014 roku sygn. akt III K 197/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchyla orzeczenia z ustępów: V., VI. i VII.,
2. na zasadzie art. 414 § 1 k.p.k. w związku z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnia S. G. i D. G. od popełnienia czynów przypisanych: S. G. w ust. II., a D. G. w ust. IV., kosztami procesu obciążając w tym zakresie Skarb Państwa,
3. w ramach czynu opisanego w ust. I. uznaje S. G. za winnego tego, że w okresie od dnia 20 lutego 2004 r. do dnia 5 marca 2004 r. w T. oraz w innych miejscowościach na terenie kraju w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z D. G. oraz z innymi ustalonymi osobami, działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, udzielił pomocy ustalonym osobom, co do których prowadzone są odrębne postępowania, do doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem szeregu nieustalonych osób poprzez wprowadzenie w błąd co do składu i jakości dostarczonego, a następnie zbywanego indywidualnym odbiorcom towaru, oznaczonego jako „olej napędowy”, podczas gdy faktycznie stanowił on substancję oznaczoną jako „rozcieńczalnik RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych”, przewożąc jako kierowca samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) nabyte w Rafinerii (...) przez członków grupy przestępczej, bezakcyzowe produkty ropopochodne z Rafinerii (...) do siedzib odbiorców hurtowych, wchodzących w skład grupy przestępczej, znajdujących się w W., a to:

- w dniu 20 lutego 2004 r. przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) towar w postaci 26 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 57.070 zł.,

- w dniu 21 lutego 2004 r. przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) towar w postaci 25,26 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 55.445,70 zł.,

- w dniu 24 lutego 2004 r. przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) towar w postaci 25 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 54.875 zł.,

- w dniu 05 marca 2004 r. przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) towar w postaci 25,94 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 56.938 zł.,

umożliwiając w ten sposób członkom zorganizowanej grupy przestępczej nadanie bezakcyzowym produktom ropopochodnym sprzedawanym do kolejnych indywidualnych odbiorców walor oleju napędowego poprzez wprowadzenie ich w błąd co do właściwych parametrów nabywanego produktu, doprowadzając nieustalony dotychczas krąg osób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 224.328,70 zł., co stanowi występki z art. 18 § 3 k.k. w związku z art. 286 § 1 k.k. w związku z art. 294 § 1 k.k. oraz art. 12 k.k. i za to na mocy art. 294 § 1 k.k. oraz art. 33 § 2 w zw. z § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 19 § 1 k.k. wymierza oskarżonemu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 (stu) złotych;

4. w ramach czynu opisanego w ust. III. uznaje D. G. za winnego tego, że w okresie od dnia 20 lutego 2004 r. do dnia 05 marca 2004 r. w T. oraz w innych miejscowościach na terenie kraju, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z S. G. oraz z innymi ustalonymi osobami, działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, udzielił pomocy ustalonym osobom, co do których prowadzone są odrębne postępowania, do doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem szeregu nieustalonych osób poprzez wprowadzenie w błąd co do składu i jakości dostarczonego, a następnie zbywanego indywidualnym odbiorcom towaru, oznaczonego jako „olej napędowy”, podczas gdy faktycznie stanowił on substancję oznaczoną jako „rozcieńczalnik RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych”, przewożąc jako kierowca samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) nabyte w Rafinerii (...) przez członków grupy przestępczej, bezakcyzowe produkty ropopochodne z Rafinerii (...) do siedzib odbiorców hurtowych, wchodzących w skład grupy przestępczej, znajdujących się w W., a to:

- w dniu 25 lutego 2004 r. przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) towar w postaci 23,6 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 51.802 zł.,

- w dniu 05 marca 2004 r. przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) towar w postaci 25,46 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 55.884,70 zł.,

umożliwiając w ten sposób członkom zorganizowanej grupy przestępczej nadanie bezakcyzowym produktom ropopochodnym, sprzedawanym do kolejnych indywidualnych odbiorców, walor oleju napędowego, poprzez wprowadzenie ich w błąd co do właściwych parametrów nabywanego produktu, doprowadzając nieustalony dotychczas krąg osób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 107.686,70 zł., co stanowi występki z art. 18 § 3 k.k. w związku z art. 286 § 1 k.k. oraz z art. 12 k.k. i za to na mocy art. 286 § 1 k.k. oraz art. 33 § 2 w zw. z § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 19 § 1 k.k. wymierza oskarżonemu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz

karę grzywny w wysokości 30 (trzydziestu) stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 (stu) złotych;

5. na mocy art. 69 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesza wykonanie orzeczonych wobec oskarżonych kar pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 4 (cztery) lata względem każdego z oskarżonych;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy ;

III. zwalnia oskarżonych od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze oraz opłat za obie instancje.

Sygn. akt II AKa 192/14

UZASADNIENIE

Aktem oskarżenia zarzucono S. G., że:

I) w okresie od 20 lutego 2004 roku do 5 marca 2004 roku w T. oraz innych miejscowościach na terenie kraju, w celu osiągnięcia znacznej korzyści majątkowej, w ramach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu oraz przeciwko wiarygodności dokumentów, wspólnie i w porozumieniu z D. G. oraz innymi osobami, co do których prowadzone są odrębne postępowania, a także co do których skierowano akt oskarżenia, według przyjętego i zaakceptowanego podziału ról i zadań przy realizacji poszczególnych przestępczych przedsięwzięć oraz korzyści uzyskanych z przestępstwa, działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem szereg nieustalonych dotychczas osób, poprzez wprowadzenie w błąd co do składu i jakości dostarczonego, a następnie zbywanego indywidualnym odbiorcom towaru, oznaczonego jako „olej napędowy”, podczas gdy faktycznie stanowił substancję oznaczoną jako „rozcieńczalnik RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych”, pełniąc funkcję przewoźnika nabytych w Rafinerii (...) przez innych członków grupy przestępczej bezakcyzowych produktów ropopochodnych, przewoził samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) wymienione substancje od Rafinerii (...) do siedzib odbiorców hurtowych, wchodzących w skład grupy przestępczej, znajdujących się w P., B. k. W., E., K., C., W. oraz innych miejscowościach na terenie kraju, a następnie użył jako autentyczne, przedkładając w miejsce oryginalnych dokumentów w postaci listów przewozowych otrzymanych w Rafinerii (...) oraz faktur wskazujących na przewożenie bezakcyzowych produktów ropopochodnych, podrobione listy przewozowe oraz podrobione faktury zawierające nieprawdziwe informacje w zakresie miejsca nabycia oraz danych sprzedawcy, a także rodzaju przewożonego paliwa, a to:

– w dniu 20 lutego 2004 roku przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerach rejestracyjnych (...) towar w postaci 26 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 57.070 zł,

– w dniu 21 lutego 2004 roku przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerach rejestracyjnych (...) towar w postaci 25,26 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 55.445,70 zł,

– w dniu 24 lutego 2004 roku przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerach rejestracyjnych (...) towar w postaci 25 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 54.875 zł,

– w dniu 5 marca 2004 roku przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerach rejestracyjnych (...) towar w postaci 25,94 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 56.938 zł,

umożliwiając w ten sposób innym członkom zorganizowanej grupy przestępczej nadanie bezakcyzowym produktom ropopochodnym, sprzedawanym do kolejnych indywidualnych odbiorców, walor oleju napędowego, poprzez

wprowadzenie ich w błąd, co do właściwych parametrów nabywanego produktu, doprowadzając nieustalony dotychczas krąg odbiorców do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie nie niższej niż 224.329 zł, tj. popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk oraz art. 12 kk;

II) w okresie od 20 lutego 2004 roku do 5 marca 2004 roku w T. oraz innych miejscowościach na terenie kraju, wspólnie i w porozumieniu z D. G. oraz innymi osobami, co do których prowadzone są odrębne postępowania, a także co do których skierowano akt oskarżenia, brał udział w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw przeciwko mieniu, obrotowi gospodarczemu oraz przeciwko wiarygodności dokumentów, tj. popełnienie przestępstwa z art. 258 § 1 kk

Tym samym aktem oskarżenia zarzucono D. G., że

III) w okresie od 25 lutego 2004 roku do 5 marca 2004 roku w T. oraz innych miejscowościach na terenie kraju, w celu osiągnięcia znacznej korzyści majątkowej, w ramach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu oraz przeciwko wiarygodności dokumentów, wspólnie i w porozumieniu z S. G. oraz innymi osobami, co do których prowadzone są odrębne postępowania, a także co do których skierowano akt oskarżenia, według przyjętego i zaakceptowanego podziału ról i zadań przy realizacji poszczególnych przestępczych przedsięwzięć oraz korzyści uzyskanych z przestępstwa, działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem szereg nieustalonych dotychczas osób, poprzez wprowadzenie w błąd co do składu i jakości dostarczonego, a następnie zbywanego indywidualnym odbiorcom towaru, oznaczonego jako „olej napędowy”, podczas gdy faktycznie stanowił substancję oznaczoną jako „rozcieńczalnik RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych”, pełniąc funkcję przewoźnika nabytych w Rafinerii (...) przez innych członków grupy przestępczej bezakcyzowych produktów ropopochodnych, przewoził samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) wymienione substancje od Rafinerii (...) do siedzib odbiorców hurtowych, wchodzących w skład grupy przestępczej, znajdujących się w P., B. k. W., E., K., C., W. oraz innych miejscowościach na terenie kraju, a następnie użył jako autentyczne, przedkładając w miejsce oryginalnych dokumentów w postaci listów przewozowych otrzymanych w Rafinerii (...) oraz faktur wskazujących na przewożenie bezakcyzowych produktów ropopochodnych, podrobione listy przewozowe oraz podrobione faktury zawierające nieprawdziwe informacje w zakresie miejsca nabycia oraz danych sprzedawcy, a także rodzaju przewożonego paliwa, a to:

– w dniu 25 lutego 2004 roku przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerach rejestracyjnych (...) towar w postaci 23,6 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 51.802 zł,

– w dniu 5 marca 2004 roku przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerach rejestracyjnych (...) towar w postaci 25,46 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 55.884,70 zł,

umożliwiając w ten sposób innym członkom zorganizowanej grupy przestępczej nadanie bezakcyzowym produktom ropopochodnym, sprzedawanym do kolejnych indywidualnych odbiorców, walor oleju napędowego, poprzez wprowadzenie ich w błąd, co do właściwych parametrów nabywanego produktu, doprowadzając nieustalony dotychczas krąg odbiorców do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie nie niższej niż 107.686,70 zł, tj. popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk oraz art. 12 kk;

IV) w okresie od 25 lutego 2004 roku do 5 marca 2004 roku w T. oraz innych miejscowościach na terenie kraju, wspólnie i w porozumieniu z S. G. oraz innymi osobami, co do których prowadzone są odrębne postępowania, a także co do których skierowano akt oskarżenia, brał udział w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw

przeciwko mieniu, obrotowi gospodarczemu oraz przeciwko wiarygodności dokumentów, tj. popełnienie przestępstwa z art. 258 § 1 kk;

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 27 lutego 2014 roku sygn. akt III K 197/11 uznał oskarżonego S. G. za winnego popełnienia czynu polegającego na tym, że:

w okresie od dnia 20 lutego 2004 r. do dnia 05 marca 2004 r. w T. oraz innych miejscowościach na terenie kraju, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w ramach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw przeciwko mieniu oraz przeciwko obrotowi gospodarczemu, wspólnie i w porozumieniu z D. G. oraz z innymi osobami, co do których prowadzone są odrębne postępowania, a także co do których skierowano akt oskarżenia, według przyjętego i zaakceptowanego podziału ról i zadań przy realizacji poszczególnych przestępczych przedsięwzięć oraz korzyści uzyskanych z przestępstwa, działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem szereg nieustalonych osób, poprzez wprowadzenie w błąd co do składu i jakości dostarczonego, a następnie zbywanego indywidualnym odbiorcom towaru, oznaczonego jako „olej napędowy”, podczas gdy faktycznie stanowił substancję oznaczoną jako „rozcieńczalnik RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych”, pełniąc funkcję kierowcy przewoził samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) nabyte w Rafinerii (...) przez innych członków grupy przestępczej, bezakcyzowe produkty ropopochodne, z Rafinerii (...) do siedzib odbiorców hurtowych, wchodzących w skład grupy przestępczej, znajdujących się w W., a to:

– w dniu 20 lutego 2004 r. przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) towar w postaci 26 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 57.070 zł.,

– w dniu 21 lutego 2004 r. przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) towar w postaci 25,26 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 55.445,70 zł.,

– w dniu 24 lutego 2004 r. przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) towar w postaci 25 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 54.875 zł.,

– w dniu 05 marca 2004 r. przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) towar w postaci 25,94 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 56.938 zł.,

umożliwiając w ten sposób innym członkom zorganizowanej grupy przestępczej nadanie bezakcyzowym produktom ropopochodnym, sprzedawanym do kolejnych indywidualnych odbiorców, walor oleju napędowego, poprzez wprowadzenie ich w błąd, co do właściwych parametrów nabywanego produktu, doprowadzając nieustalony dotychczas krąg osób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 224.328,70 zł. Czyn ten Sąd zakwalifikował jako występki z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk w zw. z art. 12 kk, za co na mocy art. 294 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk wymierzył oskarżonemu karę 2 lat pozbawienia wolności, zaś na mocy art. 33 § 2 w zw. z § 1 kk wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł.

Ponadto tym samym wyrokiem Sąd Okręgowy uznał oskarżonego S. G. za winnego popełnienia czynu zarzuconego mu w pkt II) aktu oskarżenia, który zakwalifikował jako stanowiący występki z art. 258 § 1 kk, za co na mocy powołanego przepisu wymierzył oskarżonemu karę 1 roku pozbawienia wolności;

Powołanym wyrokiem Sąd Okręgowy w Krakowie uznał oskarżonego D. G. za winnego popełnienia czynu polegającego na tym, że:

w okresie od dnia 25 lutego 2004 r. do dnia 05 marca 2004 r. w T. oraz innych miejscowościach na terenie kraju, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w ramach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw przeciwko mieniu oraz przeciwko obrotowi gospodarczemu, wspólnie i w porozumieniu z S. G. oraz z innymi osobami, co do których prowadzone są odrębne postępowania, a także co do których skierowano akt oskarżenia, według przyjętego i zaakceptowanego podziału ról i zadań przy realizacji poszczególnych przestępczych przedsięwzięć oraz korzyści uzyskanych z przestępstwa, działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem szereg nieustalonych osób, poprzez wprowadzenie w błąd co do składu i jakości dostarczonego, a następnie zbywanego indywidualnym odbiorcom towaru, oznaczonego jako „olej napędowy”, podczas gdy faktycznie stanowił substancję oznaczoną jako „rozcieńczalnik RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych”, pełniąc funkcję kierowcy, przewoził samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...), nabyte w Rafinerii (...) przez innych członków grupy przestępczej, bezakcyzowe produkty ropopochodne, z Rafinerii (...) do siedzib odbiorców hurtowych, wchodzących w skład grupy przestępczej, znajdujących się w W., a to:

– w dniu 25 lutego 2004 r. przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) towar w postaci 23,6 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 51.802 zł.,

– w dniu 05 marca 2004 r. przewożąc samochodem ciężarowym – cysterną o numerze rejestracyjnym (...) towar w postaci 25,46 ton rozcieńczalnika RT do wyrobów lakierowych, olejnych i ftalowych sprzedany przez Rafinerię (...) na podstawie faktury nr (...), nr zamówienia (...) o wartości 55.884,70 zł.,

umożliwiając w ten sposób innym członkom zorganizowanej grupy przestępczej nadanie bezakcyzowym produktom ropopochodnym, sprzedawanym do kolejnych indywidualnych odbiorców, walor oleju napędowego, poprzez wprowadzenie ich w błąd, co do właściwych parametrów nabywanego produktu, doprowadzając nieustalony dotychczas krąg osób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 107.686,70 zł. Czyn ten Sąd zakwalifikował jako występki z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk w zw. z art. 12 k.k, za co na mocy art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk wymierzył oskarżonemu karę 2 lat pozbawienia wolności, zaś na mocy art. 33 § 2 w zw. z § 1 kk wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł.

Powyższym wyrokiem Sąd Okręgowy uznał nadto oskarżonego D. G. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt IV) aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 258 § 1 kk, za co na mocy powołanego przepisu wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;

Na mocy art. 85 kk i art. 86 § 1 kk, biorąc za podstawę kary pozbawienia wolności wymierzone z osobna za zbiegające się przestępstwa w pkt I) i II) powołanego wyroku w odniesieniu do oskarżonego S. G. oraz w pkt III) i IV) wyroku w odniesieniu do oskarżonego D. G., orzeczono wobec każdego z tych oskarżonych karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

Na mocy art. 69 § 1 i § 2 kk i art. 70 § 2 kk wykonanie orzeczonych wobec oskarżonych kar łącznych pozbawienia wolności warunkowo zawieszono względem każdego z nich na okres próby wynoszący 5 lat;

Na mocy art. 73 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk oddano każdego z oskarżonych w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;

Na mocy art. 63 § 1 kk na poczet wymierzonych oskarżonym kar grzywny zaliczono każdemu z nich okres jego zatrzymania w niniejszej sprawie od dnia 19 maja 2005 r. do dnia 20 maja 2005 r. i przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równoważny jest dwóm dziennym stawkom grzywny uznano tym samym, że kara ta została wykonana wobec każdego z nich w wysokości 4 stawek dziennych;

Na zasadzie art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn.: Dz. U. z 1983 r. Nr 49 poz. 223 z późn.zm.) zwolniono oskarżonych od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w całości.

Od powyższego wyroku apelację złożył obrońca oskarżonych, który zaskarżył go w całości i w oparciu o art. 438 pkt 1–3 kpk zarzucił:

I. obrazę przepisu postępowania, a to:

1) art. 7 kpk, art. 2 kpk, art. 4 kpk, art. 366 § 1 kpk i art. 440 kpk poprzez oczywiście sprzeczną z zasadami logiki, prawidłowego rozumowania oraz doświadczenia życiowego – a co za tym idzie – w istocie dowolną i arbitralną ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów relewantnych dla tego czynu, w szczególności oceny wyjaśnień oskarżonych w zakresie, w jakim nie zostały one przez nich podtrzymane, jak również zeznań świadków D. K. oraz B. P., skutkującą zaniechaniem dążenia do wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, w zgodzie z zasadą rzetelnego procesu karnego oraz zasadą prawdy materialnej, która to obraza miała oczywisty wpływ na treść skarżonego wyroku, albowiem skutkowałą błędnymi ustaleniami faktycznymi polegającymi na przyjęciu, że

- oskarżeni D. G. i S. G. wchodzili w skład zorganizowanej grupy przestępczej;
- oskarżeni S. G. i D. G. byli w pełni świadomi okoliczności, iż z Rafinerii (...) pobiera się flonaft lub Fl, a następnie przedkłada się podrobione dokumenty na olej napędowy;
- bezpośrednio za bramami Rafinerii (...) każdy z kierowców – a w szczególności oskarżeni D. G. i S. G. otrzymywali od D. K. lub B. P. drugi sfalszowany dokument w postaci listu przewozowego świadczącego, że przewożony jest olej napędowy w ilości przybliżonej do możliwości przewozowych cysterny;
- oskarżeni S. G. i D. G. byli w pełni świadomi okoliczności, iż z Rafinerii (...) pobiera się flonaft lub Fl, a następnie przedkłada się podrobione dokumenty na olej napędowy;
- oskarżeni S. G. i D. G. wchodzili w skład zorganizowanej grupy przestępczej podczas, gdy w rzeczywistości nie posiadali oni żadnych informacji dotyczącej tej grupy, a w szczególności roli, jaką mieliby w niej odgrywać;
- oskarżeni działali w celu osiągnięcia korzyści majątkowej,

która to obraza miała wpływ na treść wyroku, gdyż pozwoliła na przypisanie oskarżonym sprawstwa zarzucanych im przestępstw.

2) art. 5 kpk poprzez rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości co do przynależności przez oskarżonych D. G. i S. G. do zorganizowanej grupy przestępczej i roli jaką mieli w ramach jej odgrywać na niekorzyść oskarżonych w postaci przyjęcia, że oskarżeni faktycznie przynależeli do zorganizowanej grupy przestępczej, która to obraza miała wpływ na treść wyroku, gdyż pozwoliła na przypisanie oskarżonym sprawstwa zarzucanych im przestępstw;

3) art. 413 § 2 kpk poprzez brak dokładnego, nierodzącego wątpliwości ustalenia, kiedy dokładnie oskarżeni D. G. i S. G. przystąpili do zorganizowanej grupy przestępczej i ewentualnie czy/kiedy z niej wystąpili, roli jaką mieli oni w niej pełnić – która to obraza miała wpływ na treść wyroku, gdyż w sposób znaczny utrudniła polemikę apelacyjną z rozstrzygnięciem Sądu;

4) art. 424 § 1 pkt 1 i 2 kpk poprzez nienależyte uzasadnienie zaskarżonego wyroku, a w szczególności:

a. niewskazaniu konkretnych dowodów ani okoliczności faktycznych związanych z podziałem ról oraz realizacją z góry ustalonych celów, które świadczyłyby o tym, że oskarżeni świadomie uczestniczyli w zorganizowanej grupie przestępczej;

b. lakonicznej ocenie wiarygodności świadka B. P. złożonych na rozprawie w dniu 26 stycznia 2011 roku, a znajdujących potwierdzenie w zeznaniach złożonych przez świadka w toku obecnego postępowania, w szczególności w zakresie w jakim odnoszą się do działalności oskarżonych objętej aktem oskarżenia;

c. niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku, a dotyczącej w szczególności braku wskazania:

– które konkretnie ze znamion występkę określonego w art. 286 § 1 kk miałoby zrealizować oskarżeni D. G. i S. G., w szczególności jaki istnieje związek pomiędzy działaniem oskarżonych a wprowadzeniem w błąd nieustalonego kręgu osób, a to nabywców oleju napędowego na stacjach paliw;

– jaką kwotę Sąd przyjął za mienie znacznej wartości w rozumieniu art. 294 § 1 kk;

– co przemawia za zastosowaniem w stosunku do oskarżonych dyspozycji art. 65 § 1 kk – fakt popełnienia przestępstwa w ramach zorganizowanej grupy przestępczej czy też uczynienie sobie z popełnienia przestępstwa stałego źródła dochodów;

5) art. 171 § 1 kpk poprzez uniemożliwienie oskarżonym w trakcie postępowania przygotowawczego złożenia swobodnych wyjaśnień, lecz żądanie od nich takich wyjaśnień, których treść byłaby zgodna z oczekiwaniami organów prowadzących śledztwo, o czym świadczy treść protokołów wyjaśnień oskarżonych z dnia 20 maja 2005 roku (k. 328-335, k. 348-351) zawierająca te same zapisy zarówno w przypadku oskarżonego D. G. jak i S. G., co dobitnie świadczy o tym, że nie mogły być one złożone w warunkach swobody wypowiedzi, a tym samym nie powinny stanowić podstawy czynionych w sprawie ustaleń faktycznych;

II. obrazę przepisów prawa materialnego, a to:

1. art. 286 § 1 kk poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że działania oskarżonych wypełniają znamiona czynu zabronionego opisanego w tym przepisie, a to poprzez wprowadzenie w błąd nieustalonego kręgu osób – nabywców oleju napędowego na stacjach paliw, podczas gdy brak jest związku pomiędzy działaniem oskarżonych, a wprowadzeniem wspomnianego kręgu osób w błąd i doprowadzeniu ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem;

2. art. 258 § 1 kk poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że w oparciu o dokonane przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne, z których wynika, że oskarżeni D. G. i S. G. wykonali na rzecz Konsorcjum (...) jedynie sześć transportów w okresie dwóch tygodni można przyjąć, że stali się oni przez to członkami zorganizowanej grupy przestępczej;

3. art. 294 § 1 kk poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że oskarżony S. G. dopuścił się przestępstwa określonego w art. 286 § 1 kk w stosunku do mienia znacznej wartości przyjmując za podstawę wartość dostarczonego flonafu lub F1 zamiast jedynie różnicy wartości pomiędzy olejem napędowym a flonafem lub F1.

W konkluzji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonych od zarzucanych im czynów, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Na rozprawie odwoławczej obrońca oskarżonych wywiódł i wniósł jak w pisemnej apelacji, przy czym – na wypadek nieuwzględnienia apelacji – wniósł o umorzenie postępowania w odniesieniu do czynów z art. 258 § 1 k.k. Prokurator wniósł o nieuwzględnienie apelacji z tym, że z uwagi na upływ okresu przedawnienia wniósł o umorzenie postępowania w odniesieniu do czynów z art. 258 § 1 k.k., a w pozostałym zakresie – o utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelację obrońcy oskarżonych uznał sąd odwoławczy za częściowo zasadną, a mianowicie w zakresie, w jakim zakwestionowała przypisanie oskarżonym występkę z art. 258 § 1 k.k., chociaż nie każdy argument skargi zasługiwał

w tej mierze na uwzględnienie. Efektem uznania zasadności powyższej części apelacji było uniewinnienie S. G. i D. G. od popełnienia zarzucanego każdemu z nich czynu z art. 258 § 1 k.k.

W wyniku kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku stwierdzić przede wszystkim należało, że karalność czynów z art. 258 § 1 k.k., przypisanych oskarżonym w ust. II i w ust. IV. tegoż wyroku uległa – zgodnie z art. 101 § 1 pkt 4 k.k. i art. 102 k.k. – przedawnieniu. Zauważenia wymaga bowiem, że według Sądu I instancji S. G. popełnił niniejszy występki w okresie od 20 lutego do 5 marca 2004 roku, zaś D. G. – w okresie od 25 lutego do 5 marca 2004 roku, a zatem – zgodnie z art. 4 § 1 k.k. – zastosowanie znajdował przepis art. 258 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed wejścia w życie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2004.93.889), który przewidywał zagrożenie ustawowe przedmiotowego występkę karą do 3 lat pozbawienia wolności. Stwierdzenie wyżej opisanej negatywnej przesłanki procesowej (z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.) skutkowało zatem winno – po myśli art. 414 § 1 k.p.k. – umorzeniem postępowania w zakresie zarzucanego każdemu z oskarżonych czynu z art. 258 § 1 k.k.

Mając jednak na uwadze, że w ocenie Sądu Apelacyjnego S. G. i D. G. nie popełnili przypisanych im zaskarżonym wyrokiem występki z art. 258 § 1 k.k., co również stanowi negatywną przesłankę procesową (z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k.) oraz uwzględniając ukształtowane orzecznictwo sądów dotyczące zagadnienia zbiegu negatywnych przesłanek procesowych z art. 17 § 1 pkt 1 i pkt 6 k.p.k., stwierdzonych po przeprowadzeniu dowodów i wyjaśnieniu wszystkich okoliczności faktycznych sprawy (vide : np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27.01.2011 r. I KZP 27/10, OSNKW 2011/1/5), wydał sąd odwoławczy wyrok uniewinniający obu oskarżonych od popełnienia występkę z art. 258 § 1 k.k.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy i przeprowadzona zgodnie z wymogami art. 7 k.p.k. jego ocena nie dawały bowiem żadnych podstaw do stwierdzenia winy S. G. i D. G. odnośnie do popełnienia przez nich czynu polegającego na braniu udziału w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnienia przestępstwa w rozumieniu przepisu art. 258 § 1 k.k. Niezasadnie zatem przypisano oskarżonym zaskarżonym wyrokiem dopuszczenie się tego występkę.

Co prawda zarówno S. G. jak i D. G., słuchani po raz pierwszy przyznali się do popełnienia przedmiotowego czynu, ale z okoliczności tej – pomijając późniejsze odwołanie tych wyjaśnień przez obu oskarżonych – nie sposób wyprowadzać wniosku o ich winie, jak nietrafnie uczynił to Sąd Okręgowy stwierdzając całkowicie dowolnie, że „oskarżeni przyznali, iż wiedzieli, że działają w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, zdawali sobie sprawę z istnienia tej zorganizowanej grupy przestępczej i czuli się jej częścią”. Uważna lektura przytoczonych zresztą w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku przedmiotowych wyjaśnień oskarżonych nie uprawniała Sądu I instancji do tego rodzaju konstatacji. Nie wynika bowiem z tych depozycji, iż oskarżeni rzeczywiście „wiedzieli, że działają w ramach zorganizowanej grupy przestępczej”, w szczególności zaś, że „czuli się częścią” owej grupy. Wszak żaden z oskarżonych nie użył takich określeń ani chociażby nie podał okoliczności, których ocena pozwoliłaby Sądowi I instancji na tego rodzaju wnioski. Biorąc zaś pod uwagę treść owych wyjaśnień oskarżonych, z której wynika jedynie opis przestępstwa oszustwa, należało uznać, że przyznanie się oskarżonych do winy w zakresie czynu z art. 258 § 1 k.k. miało li tylko werbalny charakter.

Wbrew twierdzeniom Sądu Okręgowego na udział oskarżonych w zorganizowanej grupie przestępczej nie wskazywały również – jak podano – „opisane wyżej okoliczności przewożenia towaru odbieranego z rafinerii”. Nie wskazano przy tym w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, które to konkretnie okoliczności miały świadczyć o winie oskarżonym w tym zakresie. Odwołując się zatem do poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych skonstatować należało, że okoliczności te potwierdzały jedynie fakt udzielania przez oskarżonych pomocy do przestępstwa oszustwa.

Wbrew twierdzeniom Sądu I instancji nie sposób także i z zeznań D. K., że oskarżeni wiedzieli „w czym biorą udział, nie byli jednak wprowadzeni w szczegóły przedsięwzięcia” wyprowadzać logicznie wniosku, że „jest to okoliczność wystarczająca, aby im przypisać działalność w ramach tej grupy”. Mogłaby to być okoliczność co najwyżej wystarczająca do stwierdzenia, że oskarżeni wiedzieli o istnieniu zorganizowanej grupy przestępczej i to pod warunkiem ustalenia, co kryje się pod ogólnikowym stwierdzeniem świadka, że oskarżeni „wiedzieli, w czym biorą

udział” . Nie ulega natomiast wątpliwości, że przedmiotowe twierdzenie nie dawało żadnych podstaw do konstatacji o przynależności oskarżonych do grupy przestępczej w rozumieniu przepisu art. 258 § 1 k.k. Kontekst wypowiedzi świadka wskazywał zaś w sposób niewątpliwy, iż oskarżeni wiedzieli, jakiego rodzaju towar i w jakim celu przewożą. Jak trafnie odnotował Sąd Apelacyjny poprzednio rozpoznający sprawę, a co Sąd I instancji pominął, świadek D. K.akcentował, iż oskarżeni nie znali sposobu rozliczeń ani nazwisk innych osób zaangażowanych w ten przestępczy proceder (str. 24 uzasadnienia wyroku w sprawie II AKa 94/11).

Miał rację Sąd Okręgowy stwierdzając, że dla możliwości przypisania oskarżonym przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. niekonieczne było, by oskarżeni znali osobiście innych członków grupy (poza D. K.i B. P., jak należy się domyślać z kontekstu wypowiedzi Sądu I instancji). Rzecz jednak w tym, że zaskarżonym wyrokiem nie wykazano, by oskarżeni w ogóle mieli wiedzę o istnieniu grupy przestępczej tak szeroko opisanej w pisemnym uzasadnieniu oraz że czuli się jej członkami. Z pewnością za niewystarczające w tym zakresie, a tym bardziej w zakresie świadomości oskarżonych o przynależności do grupy przestępczej uznać należy enigmatycznie przywołane przez Sąd Okręgowy okoliczności dotyczące „mafii”, „układów w rządzie” itp. czy wypowiedzi świadków D. K.i B. P.o „wyjątkowych cwaniakach” i o „rozeznaniu w branży paliwowej”. Wbrew twierdzeniom Sądu I instancji okoliczność konwojowania oskarżonych przez świadków D. K.i B. P.przemawia za uznaniem, iż oskarżeni nie byli członkami owej grupy, skoro nie obdarzano ich zaufaniem i nie zezwalano na samodzielne działania w ramach ustalonego podziału ról i zadań. Niezasadnie wskazał przy tym Sąd I instancji, że dla przypisania oskarżonym winy odnośnie do występku z art. 258 § 1 k.k. „wystarczające jest ustalenie, że z innymi osobami w grupie współdziałali”. Przypomnieć w tym miejscu należy trafny pogląd tut. Sądu Apelacyjnego, poprzednio rozpoznającego niniejszą sprawę, w myśl którego „samo ewentualne współdziałanie oskarżonych z innymi osobami, których działania były ze sobą skoordynowane nie jest wystarczającym kryterium do przyjęcia, że oskarżeni mieli świadomość, że uczestniczą w zorganizowanej grupie przestępczej, a zatem w pewnej zorganizowanej strukturze ludzkiej, składającej się co najmniej z trzech osób, mającej na celu popełnianie ściśle określonych przestępstw. Nie jest ono również wystarczające do sformułowania wniosku, że oskarżeni akceptowali w ten sposób cele grupy i co najmniej godzili się na udział w niej” (str. 23 pisemnych motywów wyroku w sprawie II AKa 94/11). Poglądu tego nie rozważył Sąd I instancji, przypisując oskarżonym winę odnośnie do czynu z art. 258 § 1 k.k.

Bezkrytycznie powtórzył także Sąd I instancji stwierdzenie Sądu Okręgowego poprzednio rozpoznającego sprawę, iż „oskarżeni jako kierowcy wykonywali polecenia D. K.i B. P.i znajdowali się na samym dole tej zorganizowanej grupy”. Nie wziął w tym zakresie Sąd I instancji pod uwagę, a przede wszystkim nie rozważył – mimo niezmienionego stanu dowodowego – konstatacji Sądu Apelacyjnego w sprawie II AKa 94/11 o dowolności tego rodzaju ustalenia.

W żaden sposób nie można było również podzielić poglądu Sądu Okręgowego, wyrażonego zresztą w sposób niestanowczy („można przyjąć”), że oskarżeni uczestniczyli w podziale zysków z przestępstwa, gdyż otrzymywali – jak to Sąd prawidłowo w tym zakresie ustalił – „wynagrodzenie za usługi transportowe”. Była to przecież właśnie tylko zapłata za usługi transportowe, z pewnością niewygórowana, biorąc pod uwagę realia rynku transportowego w owym czasie, a przede wszystkim – wartość zysków grupy z przestępstw, do popełnienia których oskarżeni udzielili pomocy. Dodać w tym miejscu nadto należy, iż Sąd Okręgowy pominął także i w tym zakresie stanowisko Sądu Apelacyjnego wyrażone w wyroku uchylającym poprzedni wyrok Sądu Okręgowego i przekazującym sprawę do ponownego rozpoznania (str. 24 pisemnego uzasadnienia wyroku w sprawie II AKa 94/11). Za zupełnie dowolne i stanowiące niedozwolone domniemanie uznać przy tym należało twierdzenie Sądu I instancji, że wykonanych przez oskarżonych kilka kursów „nie zmienia zakresu ich odpowiedzialności” oraz że „gdyby ponownie zadzwonił K. czy P. nie można wykluczyć, iż byłyby następne kursy, bo były opłacalne (...)”.

Reasumując stwierdzić należało, że Sąd Okręgowy nie poczynił żadnych ustaleń faktycznych w zakresie popełnienia przez oskarżonych występku z art. 258 § 1 k.k. w części pisemnego uzasadnienia poświęconej tego rodzaju ustaleniom (co trafnie zarzucono w apelacji), przenosząc je do rozważań prawnych, w których wszak skupiono się głównie na opisie działalności zorganizowanej grupy przestępczej, wywodząc niezasadnie z poszczególnych okoliczności winę oskarżonych. Postąpienie takie wiązać należy z faktem braku dowodów winy oskarżonych w tym zakresie. Brak ten dotyczy zarówno dowodów na istnienie przesłanek przedmiotowych, jak i podmiotowych popełnienia przez

oskarżonych omawianego czynu. Za dowolne, pozbawione odpowiednich podstaw dowodowych uznać zatem należało ustalenie Sądu I instancji, że oskarżeni przynależeli do zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw i funkcjonowali w niej na prawach członków, będąc świadomi przynależności do tej grupy i udziału w niej.

W efekcie powyższego sąd odwoławczy na podstawie wymienionych wyżej przepisów uniewinnił S. G. i D. G. od popełnienia występku z art. 258 § 1 k.k., kosztami procesu w tym zakresie obciążając po myśli art. 632 pkt 2 k.p.k. w związku z art. 634 k.p.k. Skarb Państwa.

Nie ulega natomiast wątpliwości w świetle prawidłowo poczynionych w tym zakresie ustaleń faktycznych (za wyjątkiem – rzecz jasna – działania w ramach zorganizowanej grupy przestępczej), że oskarżeni dopuścili się w formie pomocnictwa przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w związku z art. 12 k.k., przy czym S. G. – nadto w związku z art. 294 § 1 k.k.

Jako bezbłędne uznać należało ustalenia Sądu I instancji w odniesieniu do okoliczności faktycznych strony przedmiotowej tych przestępstw oskarżonych, a zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci uznanych za wiarygodne wyjaśnień oskarżonych oraz zeznań świadków D. K. i B. P. pozwalał na konstatację, że obydwaj oskarżeni w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w celu osiągnięcia korzyści majątkowej działając w sposób opisany w części dyspozytywnej niniejszego wyroku udzielili pomocy ustalonym osobom do popełnienia przedmiotowego czynu zabronionego.

Argumenty skargi apelacyjnej, kwestionującej dopuszczenie się przez oskarżonych tego przestępstwa nie zasługiwały na uwzględnienie za wyjątkiem –co podniesiono wyżej – negowania działania oskarżonych w tym zakresie w ramach zorganizowanej grupy przestępczej. Dla porządku dodać w tym miejscu należy, że w ustosunkowaniu się do przedmiotowych zarzutów apelacji pominięte zostaną kwestie związane z przestępstwem udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, co o tyle jest utrudnione, że zarówno zarzuty apelacji, jak i jej uzasadnienie łączą okoliczności dotyczące obu przestępstw przypisanych oskarżonym zaskarżonym wyrokiem, a powtórzenia zarzutów w zmienionej nieco redakcji powodują pewien chaos w przedstawionym w skardze apelacyjnej rozumowaniu.

W ustosunkowaniu się do apelacji stwierdzić na wstępie należało, że nie może odnieść zamierzonego skutku skarga przedstawiająca własną ocenę dowodów zebranych w sprawie i ustalająca stan faktyczny zgodny ze stawianymi zarzutami apelacyjnymi przy pominięciu lub polemicznym tylko kwestionowaniu rozumowania zaskarżonego wyroku bez jednoczesnego wskazania w nim błędu. Przypomnienia wymaga w tym miejscu, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, skutkujący wpływem na treść rozstrzygnięcia jest trafny wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd orzekający nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania oraz gdy błąd ten mógł mieć wpływ na treść orzeczenia. Zarzut w zakresie błędu w ustaleniach faktycznych nie może się przy tym sprowadzać do samego tylko zakwestionowania stanowiska sądu I instancji czy też do samej tylko nieuzasadnionej właściwą oceną dowodów polemiki z ustaleniami sądu, lecz powinien wskazywać nieprawidłowości w rozumowaniu sądu odnośnie do oceny okoliczności sprawy. Sama możliwość przeciwstawienia ustaleniom sądu odmiennego poglądu, jak uczynił to autor apelacji, nie może natomiast prowadzić do wniosku o dokonaniu przez sąd błędu w ustaleniach faktycznych. Stanowisko przedstawione w skardze odwoławczej ocenić należało zatem jako w istocie odmienny pogląd jej autora co do okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego i możliwych do wyciągnięcia z nich wniosków, a częściowo także – jako wynik zupełnej dowolności zaprezentowanych twierdzeń (np. twierdzenie o wystawianiu przez oskarżonych faktur VAT w związku z usługami przewozu świadczonymi na rzecz Konsorcjum (...), podczas gdy oskarżeni – nawet przed sądem – wyjaśnili, że faktury te nie zostały wystawione).

Wbrew twierdzeniom apelującego Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że oskarżeni byli świadomi, iż „z rafinerii (...) pobiera się” ciecze ropopochodne, a następnie „przedkłada się podrobione dokumenty na olej napędowy”. Powyższe wynika chociażby z uznanych trafnie za wiarygodne wyjaśnień obu oskarżonych złożonych po raz pierwszy w toku postępowania przygotowawczego, w których każdy z nich opisał przedmiotowy przestępczy proceder. Podkreślić w tym miejscu należy, że wbrew zarzutowi apelacji nie dopuścił się Sąd Okręgowy w tym zakresie obrazy przepisu art. 7 k.p.k., bowiem przeprowadził ocenę wyjaśnień oskarżonych w sposób swobodny, zgodny z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego. Prawidłowo zatem uczynił

te wyjaśnienia oskarżonych podstawą czynionych ustaleń faktycznych. Niezasadnie natomiast zakwestionowano w apelacji wartość dowodową owych depozycji oskarżonych podkreślając złożenie ich – zdaniem apelującego – w warunkach uniemożliwiających swobodną wypowiedź, co miało doprowadzić do naruszenia art. 171 § 1 k.p.k. Trafnie wywiódł bowiem Sąd I instancji (na str. 33 – 38 pisemnych motywów zaskarżonego wyroku), przywołując także stanowisko tut. Sądu Apelacyjnego poprzednio rozpoznającego m.in. również i ten zarzut apelacji obrońcy oskarżonych, że w ustalonych okolicznościach przedmiotowego przesłuchania oskarżonych oraz w świetle niepodejmowania przez oskarżonych żadnych działań mających na celu procesowe zakwestionowanie owego przesłuchania, nie sposób zasadnie twierdzić o obrazie wymienionego przepisu. Zaaprobowanie tego stanowiska obu Sądów przez sąd odwoławczy czyni zbędnym powtarzanie argumentacji, tym bardziej, że aktualna apelacja nie przedstawiła nowych okoliczności w tym zakresie, a jej wywody stanowią w istocie odmienny pogląd autora skargi co do okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego i możliwych do wyciągnięcia z nich wniosków. Podkreślenia wymaga, iż wbrew twierdzeniom apelacji, oskarżeni – pomijając fakt nieskorzystania z możliwości odmowy składania wyjaśnień, o którym to prawie zostali pouczeni, mogli kształtować swoje wypowiedzi podczas przedmiotowego przesłuchania, skoro zarówno jeden, jak i drugi podawali (zaprotokołowane przecież) istotne okoliczności niezbieżne ze sobą, co szczegółowo opisał Sąd I instancji. Nie ma zatem racji apelujący stwierdzając, że „oskarżeni mieli znikomy lub żaden wpływ na treść” ówczesnych wyjaśnień. Podkreślenia wymaga również, że wyjaśnienia te odwołali oskarżeni dopiero przed Sądem po wielu miesiącach od ich złożenia, nie podejmując wcześniej żadnych działań procesowych zmierzających do przedstawienia własnych racji, a twierdzenia ich, iż nie czynili tego z obawy o pogorszenie swej sytuacji procesowej uznane być muszą za niewiarygodne, skoro ostatecznie zdecydowali się przecież na „odwołanie” swych pierwszych wyjaśnień. Symptomatyczne jest przy tym, że oskarżeni przyznali się wówczas także do brania udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, ale poza tym stwierdzeniem nie podali żadnych okoliczności owego przestępstwa, w przeciwieństwie do przestępstwa oszustwa, które opisali szeroko i szczegółowo. Gdyby zatem przedmiotowe przesłuchanie miało taki przebieg, jak podali oskarżeni przed Sądem, to przecież nic nie stało na przeszkodzie, aby i w tym zakresie prokurator postąpił tak jak odnośnie do opisu oszukańczego procederu oskarżonych. Skoro tak się nie stało, to tym bardziej logiczne i w pełni przekonujące jest stanowisko Sądu I instancji w przedmiocie rzeczywistych powodów niepodtrzymania przez oskarżonych wyjaśnień ze śledztwa.

Odnosząc się do zarzutu apelacji dotyczącego oceny sposobu „ułatwienia sobie” przez przesłuchującego pracy podczas sporządzania protokołu stwierdzić należało, iż nie ma nic niestosownego w tego rodzaju postąpieniu, jeżeli następuje to dopiero na etapie sporządzania protokołu po uprzednim wysłuchaniu części czy całości nawet wyjaśnień, jak to miało miejsce w niniejszej sprawie. Korzystanie z tego rodzaju udogodnień jest też znane stronom sporządzającym pisma procesowe w dotychczasowym postępowaniu, sądząc z porównania treści tych pism.

Nie zechciał skarżący konkretnie uzasadnić wskazanych dopiero w uzasadnieniu skargi naruszeń przepisu art. 171 § 4 i § 5 pkt 1 k.p.k., co utrudniało ustosunkowanie się do nich. Za wystarczające uznać zatem należało stwierdzenie, że ani zadawania pytań sugerujących odpowiedź ani też stosowania przymusu lub gróźb bezprawnych w rozumieniu wymienionych przepisów w odniesieniu do oskarżonych zebrany materiał dowodowy nie dostarczył. Przypomnienia wymaga w tym miejscu, że powoływanie się przez przesłuchującego na dowody winy, przekazanie informacji o ustawowym zagrożeniu zarzucanych czynów czy o możliwości zastosowania środków zapobiegawczych nie stanowi przyczyny wyłączającej swobodę wypowiedzi osoby przesłuchiwanej (podobnie np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12.11.2007 roku sygn. III KK 2/07, publ. OSNwSK 2007/1/2534).

Okoliczność świadomości oskarżonych co do rodzaju i sposobu przewożenia przez nich cieczy ropopochodnych oraz celu tego oszukańczego procederu prawidłowo ustalił Sąd Okręgowy także w oparciu o zeznania świadków D. K. i B. P., a kwestionowanie przez apelującego dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny zeznań tych świadków było niezasadne. Ocena ta została przeprowadzona zgodnie z wymogami art. 7 k.p.k. i przedstawiona w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku w sposób odpowiadający – wbrew zarzutowi apelacyjnemu – przepisowi art. 424 § 1 k.p.k. Przekonuje o tym uważna lektura pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu I instancji, w szczególności ze stron 38 – 42. Ogólnikowość uzasadnienia omawianego zarzutu apelacji uniemożliwiła bardziej konkretne ustosunkowanie się do niego. Wszak Sąd Okręgowy wskazał, którym depozycjom B. P. dał wiarę, a którym tej wiary odmówił, podkreślając

jednocześnie zbieżność uznanych za wiarygodne zeznań tego świadka z podanym konkretnie materiałem dowodowym w postaci zeznań świadka D. K., wyjaśnień śledczych oskarżonych oraz dokumentów, z czego wynika przecież powód, dla którego odmówił wiary odmiennym depozycjom B. P.. Nie sposób zatem dopatrzeć się zarzucanej w apelacji i niewyjaśnionej bliżej „wewnętrznej sprzeczności” w rozumowaniu Sądu I instancji. Z kolei konstatację apelującego jakoby obciążające oskarżonych zeznania świadków D. K. i B. P. „mogły być” wynikiem konfliktu „na tle próby wystawienia faktur VAT za świadczone usługi” uznać należy za własny pogląd jej autora, skoro inny powód „zerwania współpracy” trafnie ustalił Sąd Okręgowy, a apelacja nie przedstawiła żadnego argumentu, który mógłby go skutecznie podważyć, poprzestając – po raz kolejny – na zaprezentowaniu własnej wersji wydarzeń. Podobnie ocenić należało zarzut dotyczący związku działania oskarżonych z doprowadzeniem nieustalonej liczby osób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Wszak – jak trafnie ustalił Sąd Okręgowy – oskarżeni wiedzieli, na czym polega przestępczy proceder, a zatem, że przewożone przez nich ciecze ropopochodne sprzedawane są następnie jako olej napędowy, co uzasadniało ustalenie, że udzielili pomocy innym ustalonym osobom do doprowadzenia nieustalonej liczby osób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Działali również – wbrew zarzutowi apelacji – w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w rozumieniu przepisu art. 115 § 4 k.k., które to pojęcie oznacza korzyść zarówno dla siebie, jak i dla kogo innego.

Nie ulega również wątpliwości, że działanie oskarżonego S. G. dotyczyło mienia znacznej wartości w rozumieniu art. 115 § 5 k.k., stąd nietrafnie zarzucono w apelacji (pomyłkowo zapewne wskazując w uzasadnieniu skargi, że przepis art. 294 § 1 k.k. znajduje odniesienie do obu oskarżonych) obrazę prawa materialnego poprzez naruszenie ostatnio wymienionego przepisu. Zgodzić się należało z apelującym, że w zaskarżonym wyroku nie wyjaśniono bliżej zastosowania tej kwalifikacji prawnej, poprzestając na stwierdzeniu o znacznej wartości szkody. Było to postąpienie oczywiście nieprawidłowe, ale nie z uwagi na argumentację skargi odwoławczej, a wobec faktu zmiany treści przepisu art. 115 § 5 k.k. od czasu przestępstwa oskarżonego. Analiza zmian treści tego przepisu doprowadzić jednak musiała do wniosku, że ustawą korzystniejszą dla oskarżonego – w rozumieniu art. 4 § 1 k.k. – jest ustawa obowiązująca w czasie orzekania. Według bowiem brzmienia przepisu art. 115 § 5 k.k. (zmiana : Dz.U.2009.206.1589) obowiązującego w czasie popełnienia przez oskarżonego przypisanego mu czynu mieniem znacznej wartości było mienie, którego wartość w chwili popełnienia czynu zabronionego przekraczała dwustukrotną wysokość najniższego miesięcznego wynagrodzenia, określanego na podstawie kodeksu pracy. Biorąc zatem pod uwagę, że minimalne wynagrodzenie (które to określenie obowiązywało od dnia 1.01.2003 roku) wynosiło w roku 2004 – 824 złote, za mienie znacznej wartości należałoby uznać mienie w kwocie przekraczającej 164.800 złotych. Prawdłowo ustalił zatem Sąd Okręgowy, że mienie, którego dotyczyło przestępstwo oskarżonego S. G. było mieniem znacznej wartości.

Niezasadnie natomiast obrońca oskarżonych zakwestionował w apelacji metodę obliczenia szkody w mieniu stwierdzając, że „za podstawę powinna być przyjęta jedynie różnica pomiędzy wartością oleju napędowego, a przewożonych cieczech”. Przypomnienia w tym miejscu wymaga, iż do zarzutu tego trafnie ustosunkował się tutaj Sąd Apelacyjny poprzednio rozpoznający apelację obrońcy oskarżonego, a autor niniejszej skargi odwoławczej powtórzył go, chociaż ani nie zmieniły się w tym zakresie okoliczności faktyczne ani też w uzasadnieniu apelacji nie podniesiono innych niż poprzednio argumentów. Stwierdzić zatem należało, że podnoszona przez apelującego okoliczność, iż odbiorcy paliwa „doskonale zdawali sobie sprawę, że ciecz którą kupują nie jest olejem napędowym” nie ma znaczenia dla odpowiedzialności oskarżonych, skoro oszukanymi byli finalni odbiorcy paliwa, czyli osoby kupujące paliwo w przekonaniu, że kupują pełnowartościowy olej napędowy, przy czym oczywiste jest, że gdyby wiedziały, jakiego rodzaju paliwo było im sprzedawane nie nabyłyby go, gdyż narażały się przez to na dalsze szkody. Niezasadne było także twierdzenie apelującego, aby za podstawę obliczeń przyjmować „jedynie różnicę pomiędzy wartością oleju napędowego a przewożonych cieczech”. Wszak oceny wartości mienia, do którego niekorzystnego rozporządzenia doprowadzono dokonuje się z punktu widzenia z punktu widzenia interesów osoby pokrzywdzonej.

Niezasadny był także zarzut apelacji co do obrazu art. 410 k.p.k., skoro apelujący kwestionował w istocie dokonaną ocenę dowodów, a nie ulega wątpliwości, że Sąd Okręgowy oparł orzeczenie na całokształcie materiału dowodowego ujawnionego na rozprawie głównej. Jak wynika bowiem z ukształtowanego orzecznictwa sądów i poglądów doktryny obraza art. 410 k.p.k. zachodzi wówczas, gdy przy wyrokowaniu sąd opiera się na materiale nieujawnionym na

rozprawie głównej oraz gdy opiera się na części materiału ujawnionego. Dokonanie oceny dowodów nie stanowi natomiast uchybienia dyspozycji art. 410 k.p.k. (vide : wyrok S.A. w Krakowie publ. KZS 2007/2/42; postanowienie SN publ. LEX nr 53912).

W odniesieniu do zarzutów obrazu art. 4, art. 2 § 2 i art. 366 § 1 k.p.k. uznać należało, iż podniesiono je także w związku z uznanym wyżej jako niezasadny zarzutem obrazu art. 7 k.p.k., czego jednak nie umotywowano w uzasadnieniu skargi odwoławczej. Sąd odwoławczy nie stwierdził obrazu wymienionych przepisów w odniesieniu do przestępstw oszustwa.

Podzielając – co do zasady – pogląd autora apelacji dotyczący potencjalnej możliwości współistnienia zarzutów z 1. 2. i 3. względnej podstawy odwoławczej, nie sposób zgodzić się z zasadnością ich podnoszenia w realiach niniejszej sprawy, skoro nie ulega wątpliwości, że w świetle treści skargi odwoławczej obraza prawa materialnego była wynikiem obrazu przepisów postępowania i błędu ustaleń faktycznych, mających wpływ na treść rozstrzygnięcia.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że w razie oparcia skargi na zarzutach mieszanych, tj. twierdzeniu odpowiadającym kilku podstawom odwoławczym, jako podstawę odwołania należy powoływać zarzut tzw. pierwotny, a nie wtórny, stanowiący pochodną usterki pierwotnej. Nieodpowiednie jest bowiem powoływanie kilku zarzutów, gdy jeden z nich jest konsekwencją innego bądź gdy zarzuty te wzajemnie się wykluczają (por. wyrok S.A. w Krakowie publ. KZS 1999/3/25). Często więc (także w niniejszej sprawie) analiza treści apelacji pozwala na stwierdzenie, że w istocie zarzuca ona obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść orzeczenia, bo błąd ustaleń faktycznych jest pochodną owej usterki. Jest to zatem sytuacja zarzutu odwoławczego o charakterze „mieszanym”, gdy jeden zarzut powoduje kolejne, aż po niesprawiedliwość wyroku. Tak więc często w sprawie skutkiem nieprawidłowej oceny dowodów byłyby nie tylko błędne ustalenia faktyczne, ale również nieprawidłowa subsumcja oraz niewspółmierna kara. Zbędne jest zatem przyjmowanie za podstawę apelacji wszystkich przyczyn odwoławczych, bo wystarcza przyjęcie jedną z nich, a to pierwotną. Stwierdzenie jej spowodowałoby bowiem uwzględnienie apelacji i przeciwnie : oddalenie zarzutu pierwotnego skutkowałoby pominięciem rozważań odnośnie do zarzutów wtórnych.

Z podanych przyczyn apelację obrońcy oskarżonych w omówionej wyżej części uznano za niezaskługującą na uwzględnienie.

Konsekwencją uniewinnienia oskarżonych od popełnienia występków z art. 258 § 1 k.k. było uchylenie orzeczeń zaskarżonego wyroku co do kar łącznych pozbawienia wolności orzeczonych wobec oskarżonych i warunkowego zawieszenia ich wykonania oraz dozoru kuratora, a nadto – przypisanie niniejszym wyrokiem każdemu z oskarżonych dopuszczenia się pomocnictwa do przestępstwa oszustwa w sposób opisany w części dyspozytywnej. Jak stwierdzono wyżej Sąd I instancji prawidłowo ustalił okoliczności faktyczne stanowiące znamiona przedmiotowe niniejszego przestępstwa oskarżonych, popełnionego – rzecz jasna – nie w formie współsprawstwa, a pomocnictwa, przy czym nie ulega również wątpliwości – w świetle tych ustaleń, opartych m.in. na śledczych wyjaśnieniach oskarżonych, że mieli oni świadomość, do popełnienia jakiego przestępstwa udzielają pomocy oraz zamiar w tym zakresie w rozumieniu przepisu art. 18 § 3 k.k.

Kary wymierzone oskarżonym za te czyny, stosownie niższe w stosunku do poprzednio orzeczonych w związku z eliminacją działania w ramach zorganizowanej grupy przestępczej i formą pomocnictwa, uznał sąd odwoławczy za zasłużone i celowe, adekwatne do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynów, a nadto uwzględniające okoliczności łagodzące i obciążające, prawidłowo w tym zakresie wskazane w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku. Uznał przy tym sąd odwoławczy za zasadne zróżnicowanie kar wymierzonych oskarżonym, skoro oskarżony S. G. dopuścił się pomocy do oszustwa w odniesieniu do mienia znacznej wartości, co skutkowało zastosowaniem kwalifikacji kumulatywnej. Wykonanie orzeczonych wobec oskarżonych kar pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na stosowne okresy próby przy uznaniu wystąpienia pozytywnej prognozy kryminologicznej w odniesieniu do każdego z oskarżonych. Kary grzywny wymierzono mając na uwadze poza wskazanymi wyżej okolicznościami przesłanki z art. 33 § 3 k.k. Nie orzeczono wobec oskarżonych dozoru kuratora, gdyż postąpienie takie byłoby sprzeczne z zakazem reformationis in peius, co przeoczyły Sądy Okręgowe rozpoznające sprawę w I instancji.

Orzeczenie sądu odwoławczego wydano na podstawie art. 437 § 1 i § 2 k.p.k., a w zakresie kosztów procesu – w części uniewinniającej oskarżonych – po myśli art. 632 pkt 2 k.p.k., zaś w pozostałej części – w oparciu o przepisy art. 634 k.p.k. w związku z art. 624 § 1 k.p.k. przy uznaniu, że za zwolnieniem oskarżonych od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze oraz opłat za obie instancje przemawiały względy słuszności.